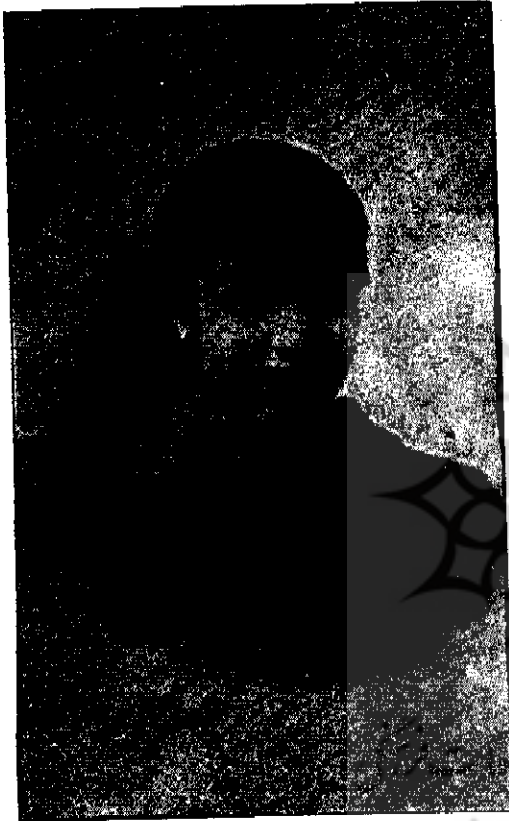

خطابه خانم مینو دخت شرقی
شاکر داول دانش سرای دختران

تأثیر تربیت مادر در اطفال

خانمها، آقایان! من خود را بسیار سعادتمند میدانم که میتوانم در این جشن فرخنده در حضور انجمنی از دانشمندان باندازه فهم و فکر خود در موضوع تأثیر تربیت مادر سخنرانی نمایم و از اینکه خانمها و آقایان قبول زحمت شنیدن عرایضم را میفرمایند بسی سر بلند و سپاسگزارم.

تأثیر تربیت - افلاطون حکیم بزرگ یونانی میگوید: هیچ چیز خدائی تر از تربیت نیست، بوسیله تربیت آدمیزاد انسان حقیقی میشود فیلسوف یونانی اینمطلب را در ۲۵۰۰ سال قبل از این بیان کرده، یعنی در عصریکه هنوز

تربیت معجزات خویش را در عالم بشر بمعرض جلوه و نمایش درنیاورده بود معلوم نیست اگر امروز سر از خاک بدر میکرد و دنیای کنون را میدید چه میگفت؟ شاید زبانش باین بیت سعدی ناطق میشد و میگفت بواسطه تربیت:

رسد آدمی بجائی که بجز خدا نبیند بنگر که تاچه حد است مکان آدمیت

راستی ملاحظه فرمائید امروز تعلیم و تربیت چه پرده هائی از مقابل چشم بشر میگذرانند و چه امور حیرت انگیزی که تصور آن محال بود بعرضه بروز و ظهور میآورد. امروز نوع بشر حیوانات را انواع و اقسام تربیت میکند میمون در اثر تربیت مانند انسان پشت میز می نشیند در مهمانخانه بوسیله زنگ پیشخدمت را میطلبد دستور

غذا میدهد و اگر مثلا از لوازم سرمیز چیزی کم باشد با اشارات مخصوص مطالبه میکند، در اثر تربیت کبوتر را همخانه باز کرده اند و برخلاف کبوتر با کبوتر باز با باز کند همجنس با همجنس پرواز آنها را پهلوی هم جای میدهند، در نتیجه تربیت موش را همدم گربه قرار داده اند و بمرغ و وظیفه و قانون آموخته اند که وقتی بمرغ دیگر دانه میدهند بسوی دانه او نمیرود. این مثلها همه در ممالک مختلف اروپا مانند آلمان و سوئد تحقق پیدا کرده و عملی گشته است و کسانی که باغ وحش هامبورگ یا سیرکهای نقاط مختلف را دیده اند و یا شرح آنرا شنیده اند البته این عرایض بنده را هم بی تأمل قبول خواهند فرمود و ظایفی که سگ در نتیجه تربیت انجام میدهد همه کس شنیده است و تازگی ندارد حتی میگویند اخیرا یکی از ملیونرهای امریکا سگی تربیت کرده که میتواند مطابق قواعد موسیقی بخواند و بنویسد و عمل جمع و تفریق و ضرب را انجام دهد اینها از شاهکارهای تربیت است. پس چگونه عقل فتوی میدهد که انسان از چنین تأثیر عیرالعقولی غفلت کند و از فیض آن استفاضه ننماید.

اینها را عرض کردم تا ثابت شود تأثیر تربیت تا چه حد است پس قسمت مهمی از نیکی ها و بدیهای انسان ناشی از امر تربیت است و کسانی که تربیت را بی اثر میدانند خیلی از جاده حقیقت دور افتاده اند. عده قلیلی را شنیده یا می بینم که موافق با تأثیر تربیت نیستند و همه چیز را زاده فطرت و ذات شخص میدانند.

در مقابل این دسته جمعی از حکما هم نسبت بتربیت بی اندازه خوش بین هستند بطوریکه ابدأ ذات و فطرت و بنیاد و سرشت را در ترقی و تکامل انسان دخیل نمیدانند و تنها همه چیز را معجزه تربیت می شمارند.

دسته دیگر از فیلسوفان هم جانب هیچیک از این دو عقیده را رها نکرده هر دو را در پیشرفت انسان بطرف کمال مؤثر دانستند و البته حق هم بجانب این دسته سوم است زیرا بدیهی است که تربیت نمیتواند در فطرت و طینت اشخاص اندک تغییری پدید آورد ولی میتواند بقدر استعداد آنها حقایق و معانی را در وجودشان ظاهر ساخته بهمان اندازه در طریق آدمیت آنانرا پیش برد، تربیت نمی تواند در شخص بیهوش و کند ذهن ایجاد هوش و سرعت فهم بنماید ولی میتواند که او را تا حدیکه

در جشنهای، تو زهر کو اهنه، نامه دبیرستانهای دختران

همان هوش و استعداد کم اجازه میدهد ترقی و تعالی بخشد و بسوی معرفت و انسانیت راهنمایی کند.

پس از بحث در اهمیت و تأثیر تربیت بهتر میتوانم اهمیت موضوع اصلی عرایض خویش یعنی تربیت در آغوش مادر را عرض کنم. همه کس متوجه این مطلب گشته که اساس و بنیاد تربیت انسان همانا تربیت مادری یا تربیت خانوادگی است این تربیت است که میتواند مشتی نا اهل و ناکس بیار آورد و باز همین تربیت است که جوانان اخلاقی و فعال، با شهامت و نیرومند، شاه پرست، میهن دوست و نوع پرور به جامعه معرفی کند. تربیت اولیه پایه و ریشه تمام اخلاق و عادات و صفات انسان است و شخصیت او را تشکیل میدهد اشخاص برجسته دنیا و آنهاییکه ما آنها را فوق العاده میدانیم بدیهی است زمینه ترقی و تکاملشان در همان زمان کودکی فراهم شده و بوسیله تربیت ابتدائی و خانوادگی مستعد آن ترقی و کمال گشته اند.

بی مناسبت نیست حکایت کوچکی در این قسمت عرض کنم، میگویند دزدی کارش با عدم کشید در آخرین لحظات حیات خویش مادر خود را خواست و با چهره آفرخته سر خود را بسوی مادر متوجه ساخت حاضرین منتظر بودند که این شخص احساسات و عواطف خود را در مقام قدردانی از محبت ها و زحمت های مادر خویش ابراز نماید ولی بر خلاف تصور همگی از این آخرین دیدار ناله و فریاد مادر بلند گشته و حاضرین را سخت متأثر ساخت زیرا بجای نوازش گوش مادر را از فشار دندان مجروح نمود و البته این مطلب بسیار شگفت انگیز و حیرت آور بود.

وقتی که از آن مرد دلیل چنین رفتار و حرکت را سؤال نمودند اظهار داشت که این عمل من هیچ جای شگفت و حیرت و تعجب نیست زیرا بواسطه طرز تربیت مادرم عاقبت کارم باینجا کشید، من شش ساله بودم برای اولین دفعه تخم مرغی از خانه همسایه دزدیده برای مادرم آوردم و او بجای توبیخ و بعوض تقبیح این عمل بتشویق و تمجید پرداخت و در نتیجه تحسین مادر روز بروز در کار دزدی جسور تر شدم مسلم است اگر همان روز اول مادرم مرا از آن دزدی منع مینمود و در تربیت غفلت

نمی‌کرد امروز جزای اعمال مرا باینجا نمی‌آورد.

پس ملاحظه فرمائید تربیت در دامان مادر چه اثری در فرزند خواهد داشت و بحقیقت کشوری میتواند افراد لایق و جوانان فعال و هنرمند داشته باشد که مادرانی برازنده، مادرانی دانا و با تربیت در آن سراغ داشته باشیم. اطفال از همان روز تولد باید تحت مراقبت کامل قرار گیرند، و از تربیت صحیح یعنی همان تربیتی که در فردای عمر اساس جمیع عادات و اعمال و عقاید و صفات خواهد شد و مقدرات روزگار او را بدست خواهد گرفت بهره مند شوند. این وظیفه بزرگ و مسئولیت عظیم بر عهده مادران است «مادران میتوانند يك جوان آنطور که خدا و خودشان میخواهند پرورند و يك عضویکه کشور و عالم و جامعه بشر لازم دارد تربیت نمایند خلاصه مادران میتوانند با رعایت اصول تربیت انسان حقیقی بیار آورند.

اکنون که معلوم شد مادران را چه وظیفه عظیم و چه تکلیف بزرگی است بسهولت میتوانیم به اهمیت تربیت دختران امروز که مادران فردا هستند پی برده و تصدیق کنیم که تربیت دختران بمراتب لازمتر از پسران است و هرچه بیشتر بتعلیم و تربیت بانوان کوشش و اهتمام شود از تمدن و ترقی و مزایای اخلاقی جامعه بیدستر بهره مند خواهیم گشت.

همیشه دختر امروز مادر فرداست ز مادر است میسر بزرگی نسوان جای بسی خوشوقتی است که در تحت توجهات شاهنشاه دانش پرور پدر قاجدار ما کشور ایران نیز چندی است که باین امر خطیر متوجه گشته است و زمامداران امور تعلیم و تربیت باتمام قوی در پیشرفت این مقصد بزرگ میکوشند چنانکه در نتیجه این حسن توجه امروز در سراسر کشور برای تعلیم و تربیت دختران دبستانها، دبیرستانها، دانش سراهای متعدد ایجاد گشته و وجود دختران فرزانه و دانشمند و مهذب و ستوده سیرت کنونی که از تربیت شدگان همین آموزشگاهها می باشند بما امید میبخشد که کشور ما نیز در آینده بسیار نزدیکی از وجود بانوانی بهره مند شود که زینت جهان گردند و مادران ایرانی مریان انسان حقیقی در عالم شوند.